

ประวัติความเป็นมาของอำเภอบ่อเกลือ

อำเภอบ่อเกลือ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดน่าน เดิมเรียกว่า "เมืองบ่อ" คงจะหมายถึงบ่อน้ำเกลือสินเธาว์ที่มีอยู่ในพื้นที่จำนวนถึง ๙ บ่อ คือ บ่อที่ ๑-๒ ชื่อ บ่อหลวง ๑ และ บ่อหลวง ๒ อยู่ที่ บ้านบ่อหลวง หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อเกลือใต้ บ่อที่ ๓ ชื่อ บ่อเวน อยู่ที่บ้านนาเกิ่น หมู่ที่ ๕ ตำบลบ่อเกลือเหนือ บ่อที่ ๔ ชื่อ บ่อตอง อยู่ที่บ้านบ่อหยวก หมู่ที่ ๓ ตำบลบ่อเกลือเหนือ บ่อที่ ๕ ชื่อ บ่อน่าน อยู่บริเวณหุบเขาต้นกำเนิดแม่น้ำ น่านบ้านนาเกิ่น หมู่ที่ ๕ ตำบลบ่อเกลือเหนือ บ่อที่ ๖ ชื่อ บ่อแคะ อยู่ที่บ้านบ่อหยวกใต้ หมู่ที่ ๙ ตำบลบ่อเกลือเหนือ ปัจจุบันไม่มีบ่อเกลือนี้แล้ว เนื่องจากชาวบ้านได้ขุดทำเป็นที่นาและที่เลี้ยงสัตว์ของชาวบ้านไปแล้ว บ่อที่ ๗ ชื่อ บ่อเกร็ด อยู่ที่บ้านสัวเหนือ หมู่ที่ ๓ ตำบลดงพญา ปัจจุบันใช้เป็นี่เลี้ยงสัตว์ของชาวบ้าน บ่อที่ ๘ ชื่อ บ่อเกลือโบราณ อยู่ที่บ้านท่าทางหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลภูฟ้า และบ่อที่ ๙ ชื่อ บ่อจ้าว อยู่ที่บ้านเปียงก่อ ปัจจุบันอยู่ใน ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ตามพงศาวดารเมืองน่าน ซึ่งพระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดช ได้แต่งรวบรวม ขึ้นไว้ มีข้อความกล่าวถึงแหล่งผลิตเกลือที่สำคัญ ที่เป็นสาเหตุให้พระเจ้าติโลกราช แห่งเมืองเชียงใหม่ยกทัพมายึด เมืองน่าน เมื่อปี พ.ศ.๑๙๙๓ เดิมที เขตอำเภอบ่อเกลือเป็นป่าดงพงไพร ไม่มีผู้คนอาศัยอยู่ มีหนองน้ำ ซึ่งพวก สัตว์ต่างๆ ชอบมา กินน้ำในหนองน้ำแห่งนี้เป็นประจำ และยังมีนายพราน ผู้หนึ่งมาล่าสัตว์ และเห็นพวกเหล่าสัตว์ ทั้งหลายมักจะมากินน้ำที่นี้เป็นประจำ เมื่อลองชิมดูจึงรู้ว่ามีรสเค็ม ชาวได้ล่องรู้ไปถึงเจ้าหลวงภูคา และเจ้าหลวง บ่อ จึงได้ลงมาดูบ่อน้ำเกลือ และต่างก็ต้องการครอบครองจึงคิดหาวิธีการโดยทั้งสองพระองค์ ขึ้นไปอยู่บนยอด ดอยภูจัน เพื่อแข่งขันกีฬา ฟุ่งสะน้า (หอก) แสดงถึงการครอบครองบ่อน้ำเกลือ เจ้าหลวงภูคาฟุ่งหอกไปทาง ตะวันตก ของน้ำมาตรงที่ตั้งหนองปัจจุบัน เจ้าหลวงบ่อฟุ่งหอกไปตกทางทิศตะวันออก ของลำน้ำมาตรงที่ตั้ง หอเจ้าพ่อบ่อหลวงในปัจจุบัน ผู้คนที่พากันมาดูการแข่งขันฟุ่งหอก ได้นำเอา ก้อนหินมาก่อไว้เป็นที่สังเกต แล้ว ตั้งโรงหอทำพิธี ระลึกตอบแทนเจ้าหลวงทั้งสององค์คิดกันว่าจะนำคนที่ไหนมาอยู่ เมื่อปรึกษากันแล้วเจ้าหลวง ภูคา จึงไปทูลขอประชาชนที่อยู่เมืองเชียงแสน จากเจ้าเมืองเชียงราย มาหักล้าง ถางพง ทำเกลืออยู่ที่นี้ ซึ่งเป็น บรรพบุรุษ ของชาวบ่อหลวงปัจจุบันนั่นเอง ดังนั้นชุมชนบริเวณนี้ จึงได้เกิดขึ้น และดำรงอยู่มาจนถึงปัจจุบันนี้ (ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าว่า เดิมทีบรรพบุรุษนั้น อยู่ที่มอญโกเลียประเทศจีนหนีภัยมาทาง แม่น้ำเหลืองเข้าสู่ประเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทางประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไม่อนุญาตให้อาศัย อยู่ได้ จึงได้พากันข้ามแม่น้ำโขงมาอาศัยอยู่ที่เมืองเชียงแสน) เดิมทีอำเภอบ่อเกลือ อยู่ในเขตการปกครอง ของ อำเภอปัว โดยแยกเป็น ๒ ตำบล คือ ตำบลบ่อเกลือเหนือ และตำบลบ่อเกลือใต้ ซึ่งในระยะหลังจากราชากร จากพื้นราบมาทำการค้าขายและตั้งรกรากอยู่เป็นจำนวนมาก ทางราชการได้เห็นความสำคัญของการพัฒนา และ ขยายบริการสู่ประชาชนในพื้นที่ห่างไกล จึงได้มีประกาศ กระทรวงมหาดไทยแบ่งเขตการปกครองท้องที่ อำเภอปัว จังหวัดน่าน โดยเป็นตำบลบ่อเกลือเหนือ และตำบลบ่อเกลือใต้ ยกฐานะเป็น กิ่งอำเภอบ่อเกลือ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑ และได้รับการยกฐานะเป็น อำเภอบ่อเกลือ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๓๘

คำขวัญอำเภอบ่อเกลือ : ต้นกำเนิดแม่น้ำน่าน เเด่นตระการด้วยขุนเขา
เกลือสินเธาว์ลือชื่อ งานฝีมือเครื่องจักสาน

พิกัดภูมิศาสตร์: ๑๙°๘'๕๖"N ๑๐๑°๙'๒๗"E

พื้นที่ทั้งหมด: ๘๔๘.๓๔๑ ตร.กม. (๓๒๗.๕๔๖ ตร.ไมล์)

ประชากรทั้งหมด: ๑๕,๓๕๒ คน

ความหนาแน่น: ๑๗.๑๘ คน/ตร.กม. (๔๖.๑ คน/ตร.ไมล์)

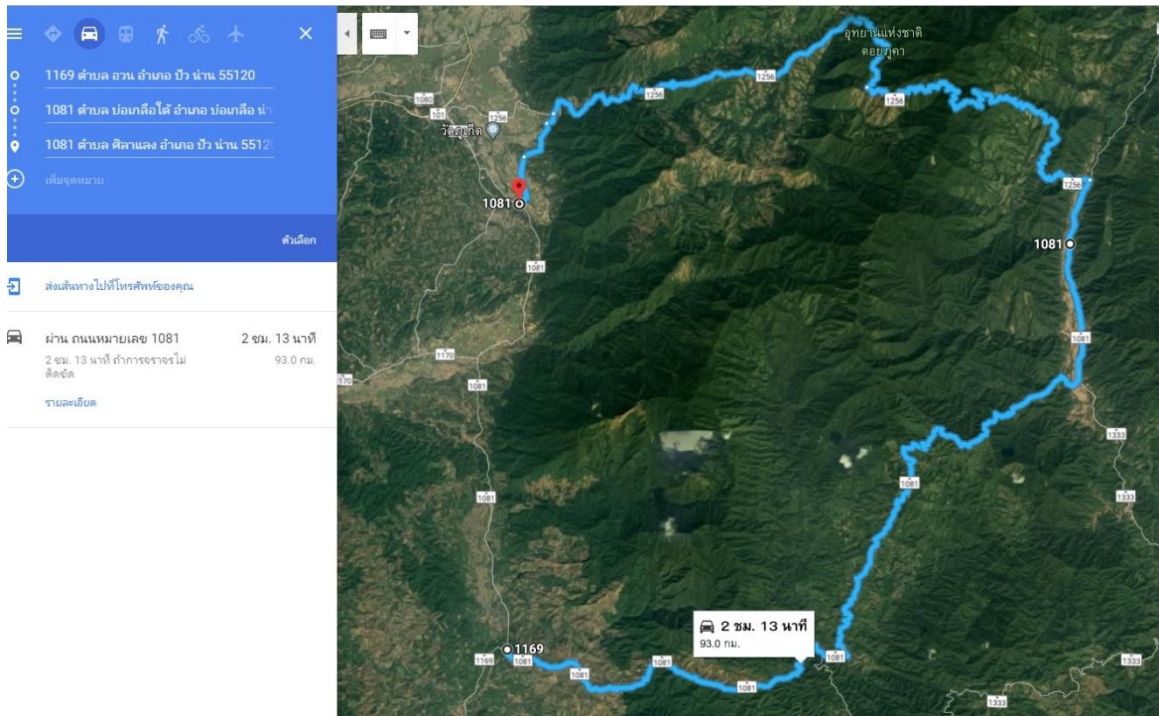
พื้นที่รับผิดชอบ

อำเภออยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดน่าน ประมาณพิกัดเส้นรุ้งที่ ๑๙ องศา ๘ ลิปดา ๕๖ พิลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๑ องศา ๙ ลิปดา ๒๗ พิลิปดาตะวันออก มีเนื้อที่ปกครองประมาณ ๕๒๓,๗๘๑.๒๕ ไร่ หรือประมาณ ๘๔๘.๓๔๑ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ ๗.๔๐ ของเนื้อที่จังหวัดน่านทั้งหมด มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

๑. ทิศเหนือติดกับอำเภอเฉลิมพระเกียรติ (สภ.เฉลิมพระเกียรติ)
๒. ทิศใต้ติดกับอำเภอแม่จริม และอำเภอสันติสุข (สภ.แม่จริม และ สภ.สันติสุข)
๓. ทิศตะวันออกติดกับเมืองไชยสถาน แขวงไชยบุรี (สปป.ลาว)
๔. ทิศตะวันตกติดกับอำเภอบัว (สภ.บัว,สภ.อวน)

เส้นทางคมนาคม

๑. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๘๑ (สาย อ.ปัว - อ.เฉลิมพระเกียรติ)
๒. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๕๖ (สาย อ.บ่อเกลือ - อ.ปัว)
๓. ทางหลวงจังหวัด หมายเลข ๑๓๓๓ (สาย อ.บ่อเกลือ - อ.สันติสุข)

สภาพภูมิศาสตร์

- ❖ พื้นที่อำเภอบ่อเกลือส่วนใหญ่ เป็นทิวเขาสูงสลับซับซ้อน พื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๔๐ บริเวณที่ตั้งที่ว่าการอำเภอบ่อเกลือสูงประมาณ ๗๓๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง จุดสูงสุด ๑,๖๔๘.๐๖๖ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีพื้นที่ราบลุ่มตามลำน้ำและหุบเขาแคบๆ เพียงร้อยละ ๑.๕ ของพื้นที่ทั้งหมด
- ❖ ทิวเขาที่สำคัญได้แก่ ทิวเขาภูคา ภูแว ภูฟ้า ภูผิปันน้ำ ลำน้ำที่สำคัญได้แก่ ลำน้ำมาง ลำน้ำว้า และลำน้ำน่าน มีสภาพป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์บริเวณดอยภูคาและบริเวณพรมแดนไทย-ลาว ซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์ป่าและพันธุ์ไม้นานาชนิด และยังเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำน่านอีกด้วย
- ❖ สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปจะเย็นสบายตลอดทั้งปี เนื่องจากมีลมภูเขาและลมหุบเขา แต่เมื่อถึงฤดูหนาวอากาศจะหนาวจัดมากโดยเฉพาะเวลากลางคืนในบางปี อุณหภูมิหนาวเย็นตลอดปีโดยเฉพาะกลางคืนจะลดลงถึง ๐ องศาเซลเซียส พอสิ้นหนาวผ่านเดือนเมษายนเพียงเดือนเดียวก็ย่างเข้าสู่ฤดูฝน ฝนจะตกชุกไปถึงเดือนพฤศจิกายน ปริมาณ ฝนโดยเฉลี่ย ๑,๓๐๐ มิลลิเมตรต่อปี เป็นอิทธิพลจากลมมรสุมในอ่าวตังเกี๋ย ซึ่งพัดผ่านประเทศเวียดนามและประเทศลาว อำเภอบ่อเกลือจึงเป็นเมืองในหุบเขาสองฤดู

หมู่บ้านในพื้นที่รับผิดชอบ

อำเภอบ่อเกลือ แบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น ๔ ตำบล ๓๙ หมู่บ้าน จำนวนประชากร ชาย ๗,๘๕๘ คน หญิง ๗,๕๒๐ คน รวมทั้งสิ้น ๑๕,๓๗๘ คน (ข้อมูล ณ ๑ ม.ค.๖๙)

๑. ตำบลบ่อเกลือเหนือ จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ประชากร ชาย ๑,๕๒๒ คน หญิง ๑,๔๙๔ คน รวม ๓,๐๑๖ คน ได้แก่

หมู่ ๑ บ้านเวร	หมู่ ๒ บ้านสะไ	หมู่ ๓ บ้านบ่อหยวก
หมู่ ๔ บ้านน้ำจุน	หมู่ ๕ บ้านนาถิ่น	หมู่ ๖ บ้านน้ำว้า
หมู่ ๗ บ้านห้วยขวาง	หมู่ ๘ บ้านห้วยป่อ	หมู่ ๙ บ้านบ่อหยวกใต้
หมู่ ๑๐ บ้านสะละ		

๒. ตำบลบ่อเกลือใต้ จำนวน ๑๕ หมู่บ้าน ประชากร ชาย ๒,๖๘๙ คน หญิง ๒,๔๙๙ คน รวม ๕,๑๘๘ คน ได้แก่

หมู่ ๑ บ้านบ่อหลวง	หมู่ ๒ บ้านผาคับ	หมู่ ๓ บ้านนาขาม
หมู่ ๔ บ้านผักเหือก	หมู่ ๕ บ้านนาขวาง	หมู่ ๖ บ้านนาคอก
หมู่ ๗ บ้านนาเปื้อง	หมู่ ๘ บ้านดงผาปูน	หมู่ ๙ บ้านน้ำหมาว
หมู่ ๑๐ บ้านยอดดอยวัฒนา	หมู่ ๑๑ บ้านก่อกวง	หมู่ ๑๒ บ้านหนองน่าน
หมู่ ๑๓ บ้านน้ำแพะ	หมู่ ๑๔ บ้านนาบง	หมู่ ๑๕ บ้านห้วยโป่ง

๓. ตำบลภูฟ้า จำนวน ๖ หมู่บ้าน ประชากร ชาย ๑,๗๓๕ คน หญิง ๑,๖๐๙ คน รวม ๓,๓๔๔ คน ได้แก่

หมู่ ๑ บ้านนาออก	หมู่ ๒ บ้านห่างทางหลวง	หมู่ ๓ บ้านผาสุก
หมู่ ๔ บ้านสบมาง	หมู่ ๕ บ้านห้วยล้อม	หมู่ ๖ บ้านห้วยลอย

๔. ตำบลดงพญา จำนวน ๘ หมู่บ้าน ประชากร ชาย ๑,๙๑๒ คน หญิง ๑,๙๑๘ คน รวม ๓,๘๓๐ คน ได้แก่

หมู่ ๑ บ้านสปีน	หมู่ ๒ บ้านห้วยโชน	หมู่ ๓ บ้านสว้าเหนือ
หมู่ ๔ บ้านน้ำแคะ	หมู่ ๕ บ้านขุนน้ำจอน	หมู่ ๖ บ้านห้วยหมี่
หมู่ ๗ บ้านสว้าใต้	หมู่ ๘ บ้านห้วยขาบใหม่	

ประวัติความเป็นมา สถานีตำรวจภูธรบ่อเกลือ จังหวัดน่าน

โรงพักบ่อเกลือ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.๒๔๔๒ (เป็นโรงพักในสังกัด กองเมืองที่ ๖ (ปัว) ระหว่างปี พ.ศ.๒๔๔๒ – ๒๔๕๘ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๔๕๘ ได้มีการก่อตั้ง “กรมตำรวจภูธร” กองเมืองที่ ๖ (ปัว) ได้เปลี่ยนชื่อเป็น สถานีตำรวจภูธรอำเภอปัว)

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑ ได้มีการก่อตั้งกิ่งอำเภอบ่อเกลือ แยกออกจากอำเภอปัว สถานีตำรวจฯ ก็ได้ยกฐานะเป็นสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอบ่อเกลือ และต่อมาเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๓๘ กิ่งอำเภอบ่อเกลือ ได้ยกฐานะเป็นอำเภอบ่อเกลือ สถานีตำรวจฯ ก็ได้ยกฐานะเป็นสถานีตำรวจภูธรอำเภอบ่อเกลือ และในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนชื่อเป็น “สถานีตำรวจภูธรบ่อเกลือ” โดยตัดเอาคำว่า “อำเภอ” ออก

สถานีตำรวจภูธรบ่อเกลือ ตั้งอยู่เลขที่ ๗๑ หมู่ที่ ๑ บ้านบ่อหลวง ต.บ่อเกลือใต้ อ.บ่อเกลือ จ.น่าน มีพื้นที่ จำนวน ๒๙ ไร่ กับ ๕๕ ตารางวา อาคารสถานีตำรวจปัจจุบันสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๑ อาคารที่ทำการ เป็นตึก ๒ ชั้น ๑ หลัง และมีอาคารบ้านพักหัวหน้าสถานีเป็นเรือนไม้ ๒ ชั้น จำนวน ๑ หลัง บ้านพักข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร จำนวน ๒ หลัง และมีเรือนแถวข้าราชการตำรวจชั้นประทวน เป็นเรือนแถว ๑๐ คูหา จำนวน ๒ หลัง หัวหน้าสถานีตำรวจปัจจุบัน คือ พ.ต.อ.สมชาย ธิติพลวิภาส ตำแหน่ง ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรบ่อเกลือ